

บทที่ 2

ความเป็นมา แนวคิดและลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

2.1 ความเป็นมา

การก่อการร้ายในสมัยใหม่นั้น ถือกำเนิดขึ้นในยุคปฏิวัติฝรั่งเศส (French Revolution 1789-1795)¹ มีความหมายเช่นเดียวกับวลีว่า “ ยุคสมัยแห่งความกลัว ”² ใช้อธิบายถึงลักษณะการกระทำของรัฐบาลฝรั่งเศส โดยในปี 1848 ความหมายเปลี่ยนไปโดยอธิบายถึงการปฏิวัติที่ใช้ความรุนแรงของผู้ที่ต่อต้านรัฐบาล³ ในระยะต่อมาได้พัฒนาความหมายเป็น การสร้างให้เกิดความกลัวอย่างเป็นระบบ และเกี่ยวข้องกับรูปแบบของความขัดแย้งในลักษณะต่างๆ เช่น สงครามชานา ความขัดแย้งของผู้ใช้แรงงาน หรือแม้กระทั่งการใช้ความรุนแรงของพวกกลุ่มโจรตลอดรวมไปจนถึงสงครามทั่วไป สงครามกลางเมือง สงครามปลดปล่อยและการจับอาวุธลุกขึ้นต่อต้านการยึดครองของต่างชาติ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งก็คือ การก่อการร้ายกำเนิดมาจากขบวนการของการประท้วงทางการเมือง การปฏิวัติ จลาจล และความขัดแย้งทางศาสนา⁴

นักปฏิวัติรัสเซียในช่วงปี 1878 ถึง 1881 เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ก่อการร้ายที่เริ่มเปิดตัวขึ้นในโลกสมัยใหม่ บางคนอาจจะกล่าวว่ นักอนาธิปไตยในรัสเซีย คือ บรรพชนของผู้ก่อการร้ายในยุคปัจจุบัน เพราะพวกเขาใช้ความรุนแรงในการต่อสู้กับรัฐบาลเผด็จการอย่างมาก จนเกิดภาพลักษณ์ที่ว่า ผู้ใช้ความรุนแรง ก็คือ พวกที่เป็นอนาธิปไตยตัวอย่างสำคัญของการใช้ความรุนแรงของพวกอนาธิปไตย คือ คำประกาศที่รู้จักกันในชื่อของ “Propaganda by the Deed” ในช่วงทศวรรษของปี 1890 ซึ่งได้เข้าไปมีอิทธิพลต่อการต่อต้านรัฐทั้งในฝรั่งเศส อิตาลี สเปน หรือแม้กระทั่งในสหรัฐอเมริกาด้วย นอกจากนักปฏิวัติและพวกอนาธิปไตยในรัสเซียแล้ว บรรดานักชาตินิยมหัวรุนแรง ไม่ว่าจะเป็พวกไอริช มาซิโดเนีย เซิร์บ หรือ อาร์เมเนีย ก็คือ บรรพชนอีกส่วนของผู้ก่อการร้ายบางพวกเขาล้วนแต่ใช้

¹ Jonathan R.White, "Terrorism An Introduction", 3rd edition (Belmont: Wadsworth Group, 2002), p.5.

² สุรชาติ บำรุงสุข, "ประวัติศาสตร์ของความรุนแรง", มติชนสุดสัปดาห์, ปีที่ 26 ฉบับที่ 1323 (ธันวาคม 2548), น.30.

³ Jonathan R.White, *supra note 1*, p.5.

⁴ สุรชาติ บำรุงสุข, อ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 2, น.30.

ความรุนแรงเพื่อการเรียกร้องเอกราชและเชื่อว่า ด้วยความรุนแรงเท่านั้นที่จะทำให้พวกเขาสามารถก่อตั้งประเทศใหม่ได้⁵

หลังสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี 1918 ผู้ก่อการร้ายมักจะเป็นพวกฝ่ายขวามากกว่าจะเป็นนักปฏิวัติฝ่ายซ้าย หรือนักอนาธิปไตย เช่น พวกฟาสซิสต์ และบางครั้งก็เป็นการผสมผสานระหว่างฝ่ายขวาและพวกแบ่งแยกดินแดน เช่น กรณีกลุ่มของพวกโครเอเชีย ที่ชื่อ "The Croatian Ustashi" ที่มุ่งต่อสู้เพื่อเอกราชหรือกลุ่มของชาวโรมาเนีย ที่ชื่อ "The Iron Guard" ที่มีแนวความคิดไปในทางฟาสซิสต์ ซึ่งก็หันไปใช้ความรุนแรงแต่ก็มักจะไม่ค่อยมีการลอบสังหาร⁶

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (1939 - 1945) ความหมายก็มีการเปลี่ยนอีกครั้ง ประชาชนส่วนมากจะต่อต้านจากการครอบงำโลกของพวกยุโรป พวกชาตินิยมต่างถูกมองว่าเป็นกลุ่มก่อการร้าย ตั้งแต่ปี 1964 จนถึงช่วงต้นคริสต์ศักราช 1980 นั้น คำว่า "การก่อการร้าย" มักจะให้กับพวกใช้ความรุนแรงที่เป็นนักปฏิวัติฝ่ายซ้ายรวมทั้งพวกชาตินิยม ในช่วงกลางปีคริสต์ศักราช 1980 ความหมายก็เริ่มเปลี่ยนไป ในประเทศสหรัฐอเมริกา การใช้ความรุนแรงโดยมีมูลเหตุจูงใจจากความเกลียดชังก็อยู่ในความหมายนี้ด้วย ในทั่วโลกนั้นการก่อการร้ายมีความหมายในลักษณะการต่อสู้กันในประเทศ ทั้งนี้โดยผู้ก่อการร้ายจะได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารประเทศที่ทุจริต⁷

ปัจจุบันความหมายของการก่อการร้ายก็เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น ทั้งนี้อาจมีทั้งลักษณะขององค์กรหรือกลุ่มก่อการร้ายที่แยกเป็นอิสระจากรัฐ ใช้ความรุนแรงทั้งจากมูลเหตุทางศาสนา และอาจเป็นกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงโดยมีมูลเหตุเฉพาะของตน⁸

2.2 อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการต่อต้านการก่อการร้ายของสหประชาชาติ⁹

จากปัญหาของการก่อการร้ายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและเป็นภัยคุกคามที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ จึงเกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการช่วยกันป้องกันและปราบปรามการก่อการร้าย ทั้งภายใต้กรอบของสหประชาชาติและในระดับภูมิภาคดังนั้นประเทศต่างๆ

⁵ เพิ่งอ้าง, น.30.

⁶ เพิ่งอ้าง, น.30.

⁷ Jonathan R.White, *supra note* 1,p.5.

⁸ *Ibid*.p.5.

⁹"Convention Against Terrorism", <http://www.unodc.org/unodc/en/terrorism_conventions.html> May 06.

ได้ร่วมเข้าเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย ของสหประชาชาติ ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 12 ฉบับ อันได้แก่

1. อนุสัญญาว่าด้วยความผิดและการกระทำอื่นๆบางประการซึ่งกระทำบนอากาศยาน ค.ศ. 1963 (Convention on Offences and Certain Other Acts Committed On Board Aircraft 1963)
2. อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการยึดอากาศยานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ค.ศ. 1970 (Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft 1970)
3. อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน ค.ศ. 1971 (Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Civil Aviation 1971)
4. อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษการกระทำความผิดต่อบุคคลที่มีความคุ้มกันระหว่างประเทศ ค.ศ. 1973 (Convention on the Prevention and Punishment of Crimes Against Internationally Protected Persons 1973)
5. อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการจับตัวประกัน ค.ศ. 1979 (International Convention Against the Taking of Hostages 1979)
6. อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันทางกายภาพของวัตถุนิวเคลียร์ ค.ศ. 1980 (Convention on the Physical Protection of Nuclear Material 1980)
7. พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำรุนแรงอันมิชอบด้วยกฎหมาย ณ ท่าอากาศยานซึ่งให้บริการการบินพลเรือนระหว่างประเทศเพิ่มเติมต่อจากอนุสัญญาว่าด้วยการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของการบินพลเรือน ค.ศ. 1988 (Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports Serving International Civil Aviation , supplementary to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Civil Aviation 1988)
8. อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยในการเดินเรือ ค.ศ. 1988 (Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigation 1988)
9. พิธีสารเพื่อการปราบปรามการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อความปลอดภัยของแท่นที่ติดตั้งอยู่กับที่บนไหล่ทวีป ค.ศ. 1988 (Protocol for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Fixed Platforms Located on the Continental Shelf 1988)
10. อนุสัญญาว่าด้วยการทำเครื่องหมายต่อวัตถุระเบิดเหลวเพื่อการสืบหา ค.ศ. 1991 (Convention on the Marking of Plastic Explosives for the Purpose of Detection 1991)

11.อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการใช้ระเบิดในการก่อการร้าย ค.ศ. 1997 (International Convention for the Suppression of Terrorist Bombing 1997)

12.อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการให้เงินสนับสนุนแก่การก่อการร้าย ค.ศ. 1999 (International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism 1999)

ความร่วมมือระหว่างประเทศโดยการเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกในสนธิสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายเหล่านี้ ย่อมทำให้เห็นความสำคัญของปัญหาในเรื่องการก่อการร้ายและเป็นพันธกรณีที่ทุกๆประเทศที่เป็นสมาชิกจะต้องดำเนินการตามข้อตกลงที่ได้กำหนดในอนุสัญญา เช่น การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในประเทศของตนให้สอดคล้องกับพันธกรณีดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นกรอบใหญ่ในการที่จะกำหนดรายละเอียด มาตรการต่างๆ ทั้งนี้ก็เพื่อสามารถนำไปบังคับใช้และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยในส่วนของประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกของอนุสัญญาข้างต้นแล้วจำนวน 6 ฉบับ อันได้แก่ ฉบับที่ 1,2,3,7,11,12 ตามลำดับ ส่วนฉบับที่เหลือก็ได้มีการอนุมัติในหลักการแล้ว นอกเหนือจากความร่วมมือระหว่างประเทศในกรอบของสหประชาชาติแล้ว ประเทศไทยยังได้ให้ความร่วมมือกับประเทศต่างๆในเรื่องเกี่ยวกับการก่อการร้าย ในระดับภูมิภาค เช่นกัน เช่น ความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน¹⁰ เป็นต้น

2.3 แนวคิดและลักษณะการกระทำผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

ในการกระทำความผิดในทางอาญานั้น ผู้กระทำย่อมมีมูลเหตุจูงใจในการกระทำแตกต่างกันออกไป ซึ่งย่อมส่งผลให้ลักษณะในการกระทำความผิดย่อมแตกต่างกันออกไป เช่น ความผิดฐานก่อการร้ายนั้น ผู้กระทำก็มีมูลเหตุจูงใจ ลักษณะการกระทำความผิดผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด แตกต่างจากความผิดในลักษณะอื่น ดังนั้นในเรื่องลักษณะของการกระทำความผิด จึงพอแยกพิจารณาออกได้เป็น

¹⁰ รายงานของประเทศไทย, "การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา ครั้งที่ 11," (กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ราชทัณฑ์, 2548) น. 110-114.

2.3.1 ความผิดอาญาสามัญ (Common Crimes)¹¹

ความผิดอาญาสามัญ ส่วนใหญ่มีลักษณะที่มาจากศีลธรรมหรือมีลักษณะเป็นความผิดในตัวเอง (Mala in se)¹² หมายถึง เป็นการกระทำที่ผู้คนที่ทั่วไปรู้ได้ในตัวเองว่าคนเราไม่อาจที่จะกระทำได้ เพราะไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้อง เช่น การฆ่าคนตาย การลักทรัพย์ผู้อื่น เป็นต้น แต่บางส่วนก็เป็นความผิดตามที่กฎหมายบัญญัติขึ้น (Mala prohibita) โดยกฎหมายที่บัญญัติขึ้นนี้ก็เกิดขึ้นจากเหตุผลที่ตนเอง¹³ เช่น ห้ามสูบบุหรี่บนรถประจำทาง ห้ามโรงงานปล่อยน้ำเสียลงสู่น้ำ เป็นต้น ดังนั้นความผิดอาญาสามัญจึงเป็นการกระทำความผิดอาญาในลักษณะทั่วไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งก็สามารถกระทำได้ เมื่อผู้นั้นได้กระทำการใด ๆ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดความผิดและบทลงโทษไว้ ผู้นั้นก็จะมีควมรับผิดชอบในทางอาญา โดยในการพิจารณาการกระทำความผิด ก็พิจารณาจากองค์ประกอบในการกระทำความผิดของเรื่องนั้นๆ หรือพิจารณาไปตามโครงสร้างควมรับผิดชอบในทางอาญา ได้แก่ ผู้กระทำได้กระทำ (มีการคิด ตกลงใจ และเคลื่อนไหวร่างกาย หรืองดเว้นการเคลื่อนไหวร่างกายตามที่ตกลงใจนั้น) โดยการกระทำนั้น ครอบคลุมประกอบภายนอกของความผิด หมายความว่า มีผู้กระทำ มีการกระทำ มีกรรมของการกระทำ โดยกรรมของการกระทำอาจเป็นบุคคลหรือทรัพย์ก็ได้ และผลของการกระทำ (บางฐานความผิดจะเป็นความผิดสำเร็จก็ต่อเมื่อผลเกิดขึ้น)¹⁴ การกระทำนั้นครอบคลุมประกอบภายในของความผิด ซึ่งเป็นเรื่องเจตนา (เจตนาธรรมดา เจตนาพิเศษ(ความผิดบางฐานต้องมีเจตนาพิเศษประกอบด้วยจึงจะเป็นความผิด) หรือประมาท ในกรณีกฎหมายกำหนดให้รับผิดชอบเมื่อได้กระทำโดยประมาท โดยมากความผิดอาญามักเป็นเรื่องผู้กระทำมีเจตนาที่จะกระทำความผิด หมายถึง ผู้กระทำได้รู้สำนึก หรือรู้ตัวว่าตนเองกำลังทำอะไรรอยุ่ (คิด ตกลงใจ และรู้ข้อเท็จจริงในสิ่งที่ตนกำลังกระทำ) และขณะเดียวกันก็เป็นการกระทำที่ผู้กระทำต้องการให้เกิดผลขึ้น ซึ่งอาจเป็นการ

¹¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, "ร่างกฎหมายก่อการร้าย," วารสารข่าวกฎหมายใหม่, 9(สิงหาคม 2546) น. 51.

¹² Michael D.Maltz, On Defining "Organized Crime" The Development of a Definition and a Typology, Organized Crime, Nikos Passas (Aldershot: Dartmouth Publishing Co., Ltd., 1995), p.19.

¹³ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, กฎหมายอาญาหลักและปัญหา พิมพ์ครั้งที่ 6, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2547) น.3.

¹⁴ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, คำอธิบายความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548) น.13.

ประสงค์ต่อผล กล่าวคือ ต้องการให้ผลนั้นเกิดขึ้นโดยตรง หรือยอมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้นได้ หมายความว่าผู้กระทำไม่ได้ต้องการให้ผลเกิดขึ้นโดยตรง แต่โดยลักษณะการกระทำ บุคคลในฐานะ เช่นเดียวกับผู้กระทำ ย่อมคาดหมายได้ว่าจะก่อให้เกิดผลได้ แม้ว่าแท้จริงผู้กระทำอาจมิได้เล็งเห็นผลนั้นอยู่จริงๆ¹⁵ เมื่อคาดหมายได้หรือเห็นแล้วว่าผลจะเกิดขึ้นจากการกระทำเช่นนั้น แต่ไม่ยึดติดต่อผลที่จะเกิดขึ้น จึงถือว่าผู้กระทำมีเจตนาในการกระทำนั้น (โดยเล็งเห็นผล) โดยความต้องการให้เกิดผลขึ้นนี้ อาจเกิดจากมูลเหตุจูงใจใดๆ ก็ได้ ซึ่งเป็นเหตุผลส่วนตัวหรือวัตถุประสงค์ท้ายสุดของผู้กระทำ ความผิด ถือเป็นจุดมุ่งหมายที่ซ่อนไว้หลังเจตนาแห่งการกระทำ เช่นการฆ่า เพราะความโกรธ, ความอาฆาต, ความริษยา เป็นต้น¹⁶ (มูลเหตุจูงใจในที่นี้ ไม่ใช่มูลเหตุจูงใจหรือเจตนาพิเศษ อันเป็นองค์ประกอบภายในของความผิดอาญาบางฐานความผิด¹⁷ เมื่อการกระทำครบองค์ประกอบของความผิด ผู้นั้นก็มีความผิดในทางอาญา ความผิดอาญาสามัญ จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการกระทำ ความผิดในลักษณะทั่วไปหรือมีลักษณะเป็นความผิดในตัวเอง¹⁸ ที่บุคคลทั่วไปย่อมรู้ได้ในตัวเองว่าไม่อาจกระทำได้ (มีเหตุผลในทางศีลธรรมรองรับอยู่)¹⁹ เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา 288 ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งพิจารณาได้ตามองค์ประกอบความผิดดังนี้ เมื่อมีผู้กระทำ ได้แก่ ผู้ลงมือ, การกระทำคือ การฆ่า(ไม่ว่าจะโดยวิธีใด), ผู้ถูกกระทำหรือผู้ถูกฆ่า(ผู้อื่น) โดยผู้ลงมือได้กระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำนั้น และต้องการให้ผลคือความตายเกิดขึ้น ผู้นั้น(ผู้กระทำ)ย่อมมีความผิดฐานฆ่าคนตาย การฆ่าคนตายนี้อาจมีมูลเหตุจูงใจใดๆ ก็ได้ เช่น โกรธแค้น, ริษยา อันเป็นเหตุผลส่วนตัวของผู้กระทำ โดยทั่วไปความผิดอาญาสามัญ จึงมักเป็นการกระทำที่ผู้กระทำมีเจตนากระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยตรง หรือประสงค์โดยเฉพาะเจาะจง หรือเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดขึ้นกับใครได้บ้างอันมีลักษณะเป็นการเฉพาะเจาะจง เช่น เข้าไปลักทรัพย์ในบ้านผู้อื่น ผู้กระทำย่อมรู้หรือเล็งเห็นได้ว่า ผลนั้นย่อมเกิดขึ้นกับเจ้าของทรัพย์หรือเจ้าของบ้านนั้น ซึ่งอาจรู้ตัวเจ้าของเป็นการเฉพาะเจาะจงหรือไม่รู้ก็ได้ หรือการวางเพลิงเผาบ้านใคร ก็ย่อมที่จะรู้ว่าผลที่เกิดขึ้นย่อมเกิดขึ้นกับเจ้าของบ้านหลังดังกล่าว โดยผู้กระทำมีมูลเหตุจูงใจเป็นการส่วนตัว เช่น ต้องการเงินไปซื้อยาเสพติด, ทะเลาะกันจึงโกรธแค้นไปเผาบ้าน เป็นต้น กล่าวโดยสรุป การกระทำผิดอาญาสามัญในลักษณะของการใช้ความรุนแรงต่างๆ เช่น

¹⁵ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *อ้างแล้ว* *เชิงอรรถที่ 13*, น.101-103.

¹⁶ *เพ็ญอ้าง*, น.107-108.

¹⁷ โปรดดูบทที่ 4 ในส่วนความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายของประเทศไทย.

¹⁸ Michael D.Maltz, *supra note*12, p.19.

¹⁹ หยุต แสงอุทัย, *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป* พิมพ์ครั้งที่16, (กรุงเทพมหานคร:

การฆ่าคนตาย(อาจเป็นการลอบสังหาร),การวางเพลิงเผาทรัพย์,การทำลายทรัพย์สิน,การลอบวางระเบิด จึงเป็นการกระทำความผิดโดยผู้กระทำมีมูลเหตุจงใจหรือวัตถุประสงค์เป็นการส่วนตัว หรือประโยชน์ส่วนตัวโดยกระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินมีลักษณะเป็นการเฉพาะเจาะจง

2.3.2. ความผิดอาญาการเมือง (Political Crimes) ²⁰

ความผิดอาญาการเมืองนั้น เป็นการกระทำความผิดอาญาสามัญโดยผู้กระทำมีมูลเหตุชก
จงใจ หรือมีความมุ่งหมายทางการเมือง เป็นการกระทำความผิดอาญา โดยมีอุดมการณ์ในทาง
การเมืองหรือมุ่งหมายที่จะยึดอำนาจรัฐ²¹ เช่น ต้องการโค่นอำนาจรัฐ การเปลี่ยนแปลงรัฐบาล การทำ
รัฐประหาร การแบ่งแยกดินแดน ดังนั้นจึงมุ่งกระทำต่อตัวผู้นำรัฐบาล ผู้นำประเทศ กล่าวคือ กระทำต่อ
ตัวบุคคลที่ดำรงอยู่ในฐานะเช่นนั้น ถ้าบุคคลนั้นไม่ได้ดำรงอยู่ในสถานะเช่นนั้น ก็จะไม่ถูกกระทำการ
ใดๆ รวมถึงการกระทำใดๆ ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การฆ่าผู้นำประเทศ หรืออาจกล่าวในอีกนัยหนึ่งได้
ว่า เป็นการดำเนินการใดๆ ที่เป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาลโดยมีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่ใช่ความ
ต้องการส่วนตัว แต่เป็นความเชื่อตามอุดมการณ์ว่า เป็นสิ่งที่ชอบธรรมกว่าที่รัฐบาลทำอยู่²² เช่น การ
ตั้งเป็นกลุ่มการเมืองหรือสมาคมโดยมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน ต่อสู้กับรัฐบาล

ความผิดอาญาการเมือง แยกออกได้เป็น 2 ประเภท ตามลักษณะของความผิด ดังนี้²³

1) ความผิดทางการเมืองโดยแท้ (Purely Political Offenses)

ความผิดทางการเมืองโดยแท้ เป็นความผิดที่ได้กระทำต่อองค์กรในทางการเมืองหรือ
รัฐบาลของรัฐ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิของมหาชน โดยไม่มีความผิดอาญาสามัญเข้ามา
เกี่ยวข้องด้วย เช่น ความผิดฐานเป็นกบฏ การยุยงส่งเสริมให้ก่อการกบฏและการจลาจล เนื่องจาก
ความผิดดังกล่าวมีผลกระทบต่อความมั่นคง ความคงอยู่และความปลอดภัยของรัฐ

²⁰ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, อ่างแล้ว เชิงอรรถที่ 11, น.51.

²¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคความผิดและลหุโทษ,
(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน,2546) น.192-193.

²² Frank E Hagen, *Political Crime: Ideology and Criminality*, (Needham
Heights: Allyn & Bacon, 1997), p.2.

²³ วิชญา ลัมวงค์, "ความผิดทางการเมืองในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน," (วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537) น.36-38.

2) ความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง (Relative Political Offenses)

ความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง เป็นความผิดที่ได้กระทำลงโดยมีการกระทำความผิดอาญาสามัญเข้ามาผสมกับการกระทำในทางการเมือง ดังนั้นการกระทำความผิดนี้จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐและระบอบการปกครองส่วนหนึ่ง และก่อความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของเอกชนอีกส่วนหนึ่งด้วย เช่น การฆาตกรรม เป็นการฆ่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในทางการเมือง หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน อาจเป็นการลักทรัพย์ การลักยานพาหนะเพื่อหลบหนีออกนอกประเทศ เมื่อไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียกร้องทางการเมืองนั้น ความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองนี้ แม้ว่าจะมีการกระทำความผิดอาญาสามัญด้วย แต่ก็จะเป็นการกระทำที่มุ่งประสงค์ต่อรัฐมากกว่าเอกชน²⁴ มีมูลเหตุจูงใจในทางการเมือง หรืออุดมการณ์ทางการเมือง ไม่ใช่โดยมูลเหตุเป็นประโยชน์ส่วนตัว

ดังนั้นความผิดอาญาการเมืองนี้ จึงเป็นทั้งการกระทำความผิดอาญาการเมืองโดยแท้ (Absolute Political Crimes) และความผิดอาญาที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง (Relative Political Crimes)²⁵ ที่มีการกระทำความผิดอาญาสามัญเข้าไปด้วย เพียงแต่การกระทำความผิดนั้น จะกระทำโดยมีมูลเหตุจูงใจในทางการเมืองหรือมีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่ใช่การกระทำโดยมีมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์เป็นการส่วนตัว กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ไม่ใช่การกระทำความผิดอาญาโดยมุ่งหมายที่จะกระทบต่อประโยชน์เฉพาะส่วนตัวที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย²⁶ เพราะการกระทำนั้นจะเป็นเพียงความผิดอาญาสามัญ แต่จะเป็นการกระทำที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองหรือแรงจูงใจทางการเมืองเป็นแรงผลักดันในการกระทำความผิด จึงเป็นการกระทำที่มุ่งกระทำต่อรัฐโดยตรง

ในเรื่องมูลเหตุจูงใจทางการเมืองนี้ ถือเป็นสาระสำคัญเพราะเป็นมูลเหตุจูงใจที่เป็นองค์ประกอบความผิด หรือมีผลต่อความรับผิดตามกฎหมาย อาจเรียกว่าเป็นเจตนาพิเศษที่ผู้กระทำความผิดจะต้องมีอยู่ในขณะกระทำความผิด นอกเหนือจากเจตนาธรรมดา ถ้าผู้กระทำมิได้มีมูลเหตุจูงใจพิเศษดังกล่าว ก็จะไม่มีความรับผิดในเรื่องดังกล่าว เช่น ความผิดฐานเป็นกบฏตามมาตรา 113 ประมวลกฎหมายอาญา²⁷ ผู้กระทำจะมีความผิดฐานนี้ก็ต่อเมื่อเป็นการใช้กำลังประทุษร้าย โดยมี

²⁴ เพิ่งอ้าง, น.40.

²⁵ Stephen Schafer, *The Political Criminal: The Problem of Morality and Crime*, (New York: The Free Press, 1974), p.29.

²⁶ *Ibid*, p.22.

²⁷ มาตรา 113 ผู้ใดใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อ

(1) ล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ

มูลเหตุจูงใจพิเศษเพื่อการล้มล้างหรือเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อแบ่งแยกราชอาณาจักร ถ้าผู้กระทำได้กระทำการใดๆโดยใช้กำลังประทุษร้าย แต่มิได้มีมูลเหตุจูงใจพิเศษดังกล่าว ก็จะไม่มีความรับผิดชอบตามมาตรา ๒๖๖ ทั้งนี้ผู้กระทำความผิดทางการเมืองอาจเป็นคณะบุคคลที่รวมกันจากการที่มีอุดมการณ์ในทางการเมืองเช่นเดียวกันก็ได้ เมื่อเป็นการกระทำความผิดอาญาโดยมีมูลเหตุจูงใจหรืออุดมการณ์ทางการเมืองและมุ่งกระทำต่อรัฐ ดังนั้นรูปแบบการกระทำความผิด อาจเป็นการกระทำผิดอาญาสามัญ เช่น การลักพาตัว การลอบสังหาร การลักทรัพย์ การลอบวางเพลิง ซึ่งการกระทำความผิดก็เป็นไปตามโครงสร้างความรับผิดชอบในทางอาญา

ยกตัวอย่างเช่น การลอบสังหาร องค์ประกอบภายนอกก็จะมี ผู้กระทำ ได้แก่ ผู้ลงมือ การกระทำคือ การลอบฆ่าโดยวิธีการต่างๆ กรรมของการกระทำได้แก่ บุคคลอื่นซึ่งในกรณีนี้มุ่งกระทำต่อรัฐ ดังนั้นอาจเป็นผู้นำรัฐบาล ผลของการกระทำได้แก่ ความตาย ส่วนองค์ประกอบภายใน ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนา กล่าวคือ เจตนาธรรมดาเป็นเจตนาประสงค์ต่อผล และมีเจตนาพิเศษหรือมูลเหตุจูงใจพิเศษเพื่อต้องการล้มล้างรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงการปกครอง ยึดอำนาจรัฐ แบ่งแยกดินแดน ซึ่งเป็นมูลเหตุจูงใจหรืออุดมการณ์ในทางการเมือง การลอบสังหารหรือการฆ่าผู้อื่นในกรณีนี้จึงจะเป็นความผิดทางการเมือง แต่ถ้าเป็นการฆ่าผู้อื่นโดยปราศจากมูลเหตุจูงใจพิเศษดังกล่าว การฆ่าผู้อื่นในกรณีเช่นนี้ ก็จะเป็นเพียงความผิดอาญาสามัญ กล่าวโดยสรุปความผิดอาญาสามัญที่ได้กระทำลง จึงเป็นเพียงวิธีการในการกระทำความผิดภายใต้เจตนาพิเศษจากมูลเหตุจูงใจหรืออุดมการณ์ในทางการเมือง

2.3.3 องค์กรอาชญากรรม (Organized crimes)

องค์กรอาชญากรรม เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีคำเรียกต่างๆ มากมาย เช่น มาเฟีย (Mafia) ซึ่งมีถิ่นกำเนิดจากประเทศอิตาลี²⁸ La Cosa Nostra, The

(2) ล้มล้างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร หรืออำนาจตุลาการแห่งรัฐธรรมนูญ หรือให้ใช้อำนาจดังกล่าวแล้วไม่ได้ หรือ

(3) แบ่งแยกราชอาณาจักรหรือยึดอำนาจปกครองในส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งราชอาณาจักร ผู้ที่กระทำความผิดฐานเป็นกบฏ ต้องระวางโทษประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต.

²⁸ Denny F.Pace and Jimmie C.Styles, Organized Crime:Concepts and Control,

syndicate ซึ่งเป็นชื่อเรียกขององค์กรอาชญากรรมที่ดำเนินการในประเทศสหรัฐอเมริกา²⁹รวมทั้งในต่างประเทศ³⁰ ยาคุซ่า (Yakuza)³¹ ในประเทศญี่ปุ่น ในอดีตมีการให้คำนิยามขององค์กรอาชญากรรมไว้อย่างมากมายแต่ที่สำคัญๆ ปรากฏการให้คำนิยามไว้ในบทบัญญัติในระดับสหพันธรัฐ (federal statute) อยู่ใน Omnibus Crime Control and Safe Streets Act ปี ค.ศ. 1968 โดยให้นิยามว่าองค์กรอาชญากรรม ได้แก่ องค์กรที่ดำเนินกิจการที่ผิดกฎหมายโดยสมาชิกขององค์กร มีการควบคุมบังคับบัญชากัน ภายในองค์กรของตน ดำเนินธุรกิจในการขายสินค้าและบริการที่ผิดกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการเปิดบ่อนการพนันที่ผิดกฎหมาย การค้าโสเภณี การค้ายาเสพติด การค้าแรงงานมนุษย์ รวมถึงกิจกรรมผิดกฎหมายอื่นๆ³² หรือนิยามที่ว่า องค์กรอาชญากรรม คือ การกระทำความผิดใดๆ โดยบุคคลซึ่งมีตำแหน่งที่มีการจัดตั้งขึ้น เป็นลำดับขั้นที่กำหนดขึ้นเพื่อการกระทำความผิด หรือระบบสังคมที่มีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะขององค์กรในการแสวงหากำไรสูงสุด โดยการให้บริการที่ผิดกฎหมายและจัดหาสินค้าที่ผิดกฎหมายตามความต้องการของสมาชิกในสังคมวงกว้าง³³ หรือการนิยามในกรณีอื่น เช่น องค์กรอาชญากรรม คือการรวมกันระหว่าง การได้กำไรหรือรายได้ที่งดงามจากการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ซึ่งมีความเสี่ยงน้อยจากการถูกดำเนินคดีกับการผูกขาดในการดำเนินธุรกิจเหล่านี้โดยการใช้ความรุนแรง, การให้สินบน หรือ การคอร์รัปชัน ในรูปแบบอื่นๆ เป็นเครื่องมือ ซึ่งเป็นองค์กรที่รู้จักในนาม มาเฟีย, Outfit, Cosa Nostra หรือ Crime Syndicate³⁴ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ในปัจจุบันองค์กรอาชญากรรมนั้น เป็นองค์กรลักลอบที่ดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย โดยในการลักลอบดำเนินธุรกิจของตนนั้น ก็มีการสื่อสารในรูปแบบของตนทั้งในระหว่างองค์กรและกับลูกค้า รวมทั้งอาจมีการนำรายได้มาดำเนินธุรกิจที่ถูกกฎหมายเป็นการอำพรางการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย

²⁹ Donald R. Cressey, *Methodological Problems in the Study of Organized Crime as a Social Problem*, Organized Crime England, Nikos Passas (Aldershot:Dartmouth Publishing Co.,Ltd.,1995), p.3.

³⁰ Denny F.Pace and Jimmie C.Styles,*supra note 28*,p.17.

³¹ "Organized crime,"<<http://www.answers.com/topic/organized-crime>> dec 2005.

³² Michael D.Maltz, *supra note 12*, p.17.

³³ Alan A Block, *Perspectives on Organizing Crime*, (Dordrecht:Kluwer Academic Publishers,1991), p.8.

³⁴ *Ibid.* p.22.

ของตน³⁵ โดยเป็นองค์การอาชญากรรมที่มีมูลเหตุจูงใจจากผลกำไรหรือรายได้เป็นสำคัญในการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นเมื่อมุ่งแสวงหารายได้ การกระทำจึงออกมาได้ทั้ง การกระทำอาชญากรรมทั่วไป(common crime)ในลักษณะกลุ่มอิทธิพล การดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมาย (illegal business)หรือการดำเนินธุรกิจที่ถูกกฎหมายบังหน้า(legitimate business)³⁶ ซึ่งรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่สำคัญๆ ได้แก่ การเปิดบ่อนการพนันเถื่อน, การค้ายาเสพติด, การฟอกเงิน, การค้าโสเภณี, การลักลอบขนสินค้า การเรียกค่าคุ้มครอง และอาจมีการทำการค้าในลักษณะระหว่างประเทศได้เช่น การค้าอาวุธ การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์ ในบางกรณีนอกจากวัตถุประสงค์เพื่อรายได้จากการดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายแล้วก็อาจมีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง³⁷ ได้เช่น การให้สินบน, การคอร์รัปชัน แต่ทั้งนี้ก็เพื่อให้องค์กรของตนสามารถที่จะดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายของตนเองอยู่ต่อไปได้นั่นเอง ดังนั้นเมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว องค์การอาชญากรรมจึงเป็น กลุ่มองค์กรที่ไม่ได้มีอุดมการณ์อย่างเช่น อุดมการณ์ในทางการเมือง มีการปกครองกันเป็นลำดับชั้นบังคับบัญชา มีการคัดเลือกสมาชิกเป็นการเฉพาะ สามารถสืบทอดการดำรงอยู่ของกลุ่มต่อไปได้ แม้ว่าสมาชิกอาจตายหรือมีการถูกจับกุมก็ตาม มีการใช้หรือข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรงโดยผิดกฎหมายทั้งในการปกครองในกลุ่มของตนหรือกระทำต่อผู้อื่นและการให้สินบนเพื่อให้องค์กรดำรงอยู่และดำเนินธุรกิจที่ผิดกฎหมายต่อไปได้ ทั้งนี้จะมีการกำหนดกฎและข้อบังคับเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มปฏิบัติตาม³⁸

จากการที่องค์การอาชญากรรม มีลักษณะของการกระทำผิดในหลายรูปแบบและมีแนวโน้มที่เป็นการกระทำผิดในลักษณะของการเชื่อมโยงไปในหลายประเทศหรือความผิดนั้นกระทำลงในประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ ซึ่งปรากฏตัวในรูปขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก การลักลอบนำแรงงานเถื่อนเข้าประเทศ การลักลอบค้าสินค้าหนีภาษี การค้าน้ำมันเถื่อน การค้าอาวุธ การฟอกเงิน การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่และการคอร์รัปชัน จึงได้มีการจัดทำอนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติขึ้น ที่เรียกว่า อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ ค.ศ.2000 (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) หรือเรียกว่า อนุสัญญาพาเลอริโม (Palermo Convention) โดยเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศในการที่

³⁵ Michael D.Maltz, *supra* note 12, p.19.

³⁶ Denny F.Pace and Jimmie C.Styles, *supra* note 28, p.20.

³⁷ *Ibid.* p.19.

³⁸ Michael D.Lyman and Gary W.Potter,Organized Crime,2nd edition(New

จะช่วยกันป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามดังกล่าว โดยในอนุสัญญาฉบับนี้ได้มีการกำหนดนิยามคำว่า องค์การอาชญากรรมไว้ ซึ่งหมายถึง กลุ่มที่มีการจัดโครงสร้างประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป โดยรวมกลุ่มกันในระยะเวลาหนึ่ง และร่วมมือกันเพื่อการก่ออาชญากรรมร้ายแรงตั้งแต่หนึ่งฐานความผิดขึ้นไปในประเภทที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม³⁹

การกระทำความผิดขององค์การอาชญากรรมที่ชัดเจน คือ ความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือชองโจร ตามมาตรา 209 และ มาตรา 210 ประมวลกฎหมายอาญา เนื่องจากต้องการสกัดกั้นการก่อตั้งขึ้นของสมาคมอั้งยี่ หรือการคงอยู่ต่อไปของสมาคมอั้งยี่ที่มีอยู่แล้ว เพื่อป้องกันความผิดอาญาอื่นที่จะเกิดตามมาจากการกระทำของสมาคมอั้งยี่⁴⁰ หรือจากการสมคบกันเพื่อกระทำความผิด เพราะการกระทำความผิดทั้งของสมาคมอั้งยี่หรือชองโจรนั้น มีลักษณะเป็นองค์การอาชญากรรม มีการสมคบกัน โดยการรวมกันเป็นคณะบุคคลเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยในการกระทำเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายนั้น อาจมีวัตถุประสงค์อย่างไรก็ได้ เช่น ต้องการรายได้จากการกระทำความผิด ดังนั้นลักษณะเด่นของการเป็นองค์การอาชญากรรมจึงอยู่ที่เป็นการรวมกันโดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยในการกระทำนั้นสามารถใช้วิธีการต่างๆที่เป็นความผิดอาญาสามัญ เช่น การฆ่าผู้อื่น, การวางเพลิงเผาทรัพย์, การชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เพียงแต่มูลเหตุจูงใจพิเศษนี้ จะไม่ใช่มูลเหตุจูงใจที่เกี่ยวกับทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมือง

เมื่อเราพิจารณาจากตัวบทมาตรา 209 ความผิดฐานเป็นอั้งยี่ ซึ่งเป็นความผิดในฐานที่เป็นสมาชิก จึงเป็นความผิดกรรมเดียวตลอดเวลาที่เป็นสมาชิกอยู่⁴¹ เมื่อเขามีเจตนาที่จะเป็นสมาชิกโดยรู้ข้อเท็จจริงว่า คณะบุคคลที่เขาต้องการเป็นสมาชิคนั้น เป็นคณะบุคคลที่ดำเนินการเพื่อการ อันมิชอบด้วยกฎหมาย จึงเท่ากับว่าเขาได้มีเจตนาในการที่จะดำเนินการอันมิชอบด้วยกฎหมายตามที่คณะบุคคลนั้นได้ดำเนินการอยู่ อาจพิจารณาว่าการที่เขาได้ตกลงใจเป็นสมาชิกของคณะบุคคลที่มีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย การดำเนินการของคณะบุคคลในตัวเองจึงเป็นการดำเนินการโดยมีเจตนาเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย เพียงแต่กฎหมายลงโทษในฐานของการเป็นสมาชิก ทั้งนี้

³⁹ มูลนิธิพัฒนากระบวนการยุติธรรม, อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา), น. 111.

⁴⁰ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคความผิด พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2545) น. 447.

⁴¹ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, ประมวลกฎหมายอาญาฉบับอ้างอิง พิมพ์ครั้งที่ 17, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548) น. 322.

เพราะเป็นบทบัญญัติที่เป็นมาตรการป้องกันการกระทำความผิด⁴² โดยการกระทำเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายนั้น อาจเป็นกฎหมายใดๆก็ได้ ดังนั้นอาจเป็นกฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งหรือกฎหมายอื่น⁴³ และการรวมกันเป็นคณะบุคคลหรือองค์กรนั้น อาจจะมีลักษณะถาวรหรือต่อเนื่องกันหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องเป็นการรวมกันในระยะเวลานึง ไม่ใช่การรวมตัวกันโดยบังเอิญเพื่อกระทำความผิดโดยทันที โดยมีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่และการบังคับบัญชาอยู่บ้างตามสมควร

การกระทำในลักษณะขององค์กรอาชญากรรม จึงเป็นลักษณะของการรวมกันเป็นคณะบุคคล ซึ่งดำเนินการเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย มีมูลเหตุจูงใจพิเศษเพื่อการดำเนินการใดๆที่ผิดกฎหมาย แต่ไม่ใช่มูลเหตุจูงใจพิเศษที่มาจากทางการเมืองหรืออุดมการณ์ในทางการเมือง ดังนั้นจึงเป็นการกระทำความผิดกฎหมายโดยอาจมีการกระทำความผิดอาญาสามัญประกอบด้วย เช่น การเรียกค่าคุ้มครอง รับจ้างทวงหนี้ อาจมีการทำร้ายร่างกาย การฆ่าผู้อื่น การวางเพลิงเผาทรัพย์ การทำลายทรัพย์สินเพื่อเป็นการข่มขู่ ดังนั้นนอกจากผู้กระทำความผิดจะมีความผิดตามที่ได้กระทำความผิดอาญาสามัญแล้ว แต่จากการที่เป็นสมาชิกของคณะบุคคลหรือมีการสมคบกันเพื่อกระทำความผิดดังกล่าว ผู้กระทำจะมีความผิดฐานเป็นอั้งยี่หรือช้องโจรด้วย แม้ว่าจะยังไม่มีมีการกระทำความผิดอาญาสามัญขึ้น ถ้าข้อเท็จจริงปรากฏว่าเขาเป็นสมาชิกของคณะบุคคลอันดำเนินการเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายหรือมีการสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิด ซึ่งมีลักษณะการกระทำอันเป็นองค์กรอาชญากรรม ก็เป็นความผิดสำเร็จตามมาตรานี้แล้ว

2.3.4 การก่อการร้าย (Terrorism)

ในปัจจุบันการให้คำนิยามคำว่า การก่อการร้าย ก็ยังไม่มีข้อยุติหรือยังไม่มียามที่เป็นการยอมรับเป็นการทั่วไปในทุกๆ ประเทศ มีผู้กล่าวว่ามันเป็นปัญหาในปัญหา ของการนิยามการก่อการร้าย (a problem in the problem definition) เราต่างรู้ว่า การก่อการร้ายนั้นเป็นปัญหา แต่เราไม่สามารถยอมรับตรงกันได้ว่า อะไรคือการก่อการร้าย⁴⁴ Walter Laqueur ผู้เชี่ยวชาญเรื่องก่อการร้ายได้พูดถึงเรื่องนี้ว่า มีแต่ลักษณะที่เป็นลักษณะทั่วไปเท่านั้นที่ยอมรับกันว่าเป็นการก่อการร้ายซึ่งเกี่ยวข้อง

⁴² คณิต ณ นคร, อ้างแล้ว *เชิงอรรถที่* 40, น.447.

⁴³ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, *กฎหมายอาญาภาคความผิด เล่ม 2* พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร: จีระการพิมพ์, 2548) น.7 และดู ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, *หลักกฎหมายอาญาภาคความผิด* พิมพ์ครั้งที่ 5, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548) น.105.

⁴⁴ Jonathan R. White, *supra note 1*, p.4.

กับการใช้ความรุนแรงและการข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง⁴⁵ แต่ก็มีกำหนดยุทธศาสตร์มากมายตามหน่วยงาน, องค์กรต่างๆ หรือนักวิชาการที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการก่อการร้าย ทั้งนี้การให้คำนิยามก็ขึ้นอยู่กับการให้น้ำหนักลงไปในปัจจุบันที่แตกต่างกัน โดยสามารถพิจารณาจากลักษณะการให้คำนิยามซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1) ใน U.S. Code of Federal Regulations ได้ให้นิยามการก่อการร้ายไว้ว่าเป็นการใช้กำลังและความรุนแรงโดยผิดกฎหมายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับ รัฐบาล ประชาชน พลเมือง หรือในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือสังคม⁴⁶

2) Walter Laqueur ได้กล่าวว่า การก่อการร้ายเป็นการใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในทางการเมือง โดยมีประชาชนผู้บริสุทธิ์เป็นเป้าหมายในการกระทำนั้น⁴⁷

3) กระทรวงกลาโหมของสหรัฐอเมริกา (United States Department of Defense) ได้ให้นิยามว่า การก่อการร้ายเป็นการใช้ความรุนแรงอันละเมิดทางกฎหมายเพื่อให้เกิดความหวาดกลัว โดยมีเจตนาในการบังคับหรือขู่เข็ญรัฐบาล หรือ ชุมชนพลเมือง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในทางการเมือง, ศาสนา หรือตามลัทธิความเชื่อของตน⁴⁸

4) Brian M. Jenkins ได้กล่าวว่า การก่อการร้ายคือการใช้ความรุนแรงหรือขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง เพื่อให้เกิดความหวาดกลัวตื่นตระหนกทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางสังคมหรือทางการเมือง⁴⁹ และเขายังได้กล่าวไว้อีกว่า การก่อการร้าย คือ การใช้กำลังประทุษร้ายหรือการขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางการเมือง⁵⁰

5) Gary G. Sick ได้พูดถึงในบทความของตนว่า Martha Crenshaw ได้เคยเสนอไว้ว่า การก่อการร้ายเป็นความตั้งใจและมีแบบแผนในการใช้หรือข่มขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อบังคับให้เกิด

⁴⁵ "Definition of terrorism," <<http://www.answers.com/main/ntquery?method=4&dsid=2222&dekey=Definiti...>> Dec05.

⁴⁶ "Definitions of terrorism," <<http://www.answers.com/topic/definitions-of-terrorism?hl=definition&hl=terrori...>> Dec05.

⁴⁷ Jonathan R.White, *supra note 1*, p.8.

⁴⁸ "Definition of terrorism", *supra note 46*.

⁴⁹ Brian M.Jenkins, *International Terrorism:The Other World War*, International Terrorism Characteristics, Causes, Controls, Charles W.Kengley, JR., (Newyork:St.Martin's Press, Inc., 1990), p.27.

⁵⁰ Jonathan R.White, *supra note 1*, p.8.

การเปลี่ยนแปลงในทางการเมือง นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องแสดงถึงการใช้ความรุนแรง โดยมีเจตนาแสดงให้เห็นถึงความต้องการในทางการเมือง ต่อผู้ที่เฝ้าดูอยู่⁵¹

6) ใน U.S. CODE Title 18 Part I, Chapter 1136, 2331 ได้ให้คำยามของการก่อการร้ายไว้ว่าการใช้ความรุนแรง หรือการกระทำอันเป็นอันตรายต่อชีวิตผู้อื่นอันละเมิดต่อกฎหมายอาญาของสหรัฐอเมริกาหรือรัฐใดรัฐหนึ่ง หรือถือว่าเป็นอาชญากรรมรุนแรง ถ้าได้กระทำภายในเขตอำนาจของสหรัฐอเมริกาหรือรัฐใดรัฐหนึ่ง เพื่อขู่เข็ญหรือบังคับประชาชนพลเมือง หรือ เพื่อขู่เข็ญหรือบังคับอันมีผลต่อนโยบายของรัฐบาล หรือ มีผลต่อการบริหารงานของรัฐบาล โดยการสร้างความเสียหายแก่สาธารณชน การลอบสังหาร หรือ การลักพาตัว⁵²

7) ตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ.1999 ก็มีได้ให้นิยามของการก่อการร้ายไว้โดยตรง มีเพียงการกำหนดความผิดไว้ในข้อ 2 (1) (b) ของอนุสัญญา ซึ่งบัญญัติไว้ว่า เป็นการกระทำที่มีเจตนาก่อให้เกิดความตายหรือบาดเจ็บทางกายอย่างร้ายแรงแก่พลเรือนหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ขัดกันด้วยอาวุธ หรือเป็นการกระทำเพื่อขู่เข็ญประชาชนหรือบังคับรัฐบาลหรือองค์การระหว่างประเทศ ให้กระทำหรือละเว้นจากการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง⁵³

8) Grant Wardlaw ได้ให้นิยามการก่อการร้ายไว้ว่า เป็นการกระทำหรือขู่เข็ญว่าจะกระทำซึ่งความรุนแรงโดยบุคคลหรือกลุ่มคน ไม่ว่าจะกระทำในนามเจ้าหน้าที่หรือต่อต้านเจ้าหน้าที่ ถ้าได้กระทำให้เกิดความกลัวต่อกลุ่มเป้าหมายในวงกว้าง โดยมีความมุ่งหมายเพื่อบังคับกลุ่มเป้าหมายนั้นไปสู่ความต้องการในทางการเมืองของผู้กระทำความผิดนั้น

9) การให้นิยามการก่อการร้ายตาม Terrorism Act 2000 ประเทศอังกฤษมีกฎหมายที่บังคับใช้กับการก่อการร้ายมาเป็นเวลานานแล้ว เช่น The Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act 1989 แต่โดยมากบทบัญญัติที่บังคับใช้มักมีลักษณะเป็นการชั่วคราว และไม่มีกรให้

⁵¹ Gary G.Sick,The Political Underpinnings of Terrorism,International Terrorism Characteristics,Causes,Controls,Charles W.Kengley,JR., (Newyork:St.Martin's Press,Inc.,1990), p.51.

⁵² "LII's Focus on Terrorism Law,"<<http://www.law.cornell.edu/background/terrorism.htm>> ,Dec2005.

⁵³ พรรณทิพา พูลสวัสดิ์,"หลักการและปัญหากฎหมายตามอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการปราบปรามการให้การสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ค.ศ.1999," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2548) น.56.

คำนิยามการก่อการร้ายไว้แต่ประการใด เมื่อประกาศใช้ Terrorism Act 2000 ซึ่งต้องการใช้เป็น
บทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการถาวร ดังนั้นจึงมีการให้คำนิยามการก่อการร้ายไว้ โดยกำหนดไว้ใน
มาตรา 1⁵⁴ ซึ่งมีใจความสำคัญว่า

(1) ภายใต้บทบัญญัตินี้ การก่อการร้าย หมายถึง การกระทำหรือขู่เชิญว่าจะกระทำ ซึ่ง

(a) การกระทำตาม (2)

(b) การกระทำหรือขู่เชิญว่าจะกระทำเพื่อบังคับรัฐบาล หรือเพื่อขู่เชิญประชาชนพลเมือง
หรือ ส่วนใดส่วนหนึ่งและ

(c) การกระทำหรือขู่เชิญว่าจะกระทำโดยมีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง ศาสนาหรือ
อุดมการณ์

(2) ได้ระบุว่า การกระทำลักษณะเช่นใด ถือว่าเป็นการกระทำตาม (2) ถ้าเป็นการกระทำ
หรือขู่เชิญว่าจะกระทำ

(a) ที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อร่างกาย

(b) ที่เป็นการทำความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่

⁵⁴ Section1(1)In this Act "terrorism" means the use or threat of action where-

(a) the action falls within subsection (2),

(b) the use or threat is designed to influence the government or to intimidate the
public or a section of the public, and

(c) the use or threat is made for the purpose of advancing a political, religious or
ideological cause.

(2) Action falls within this subsection if it-

(a) involves serious violence against a person,

(b) involves serious damage to property,

(c) endangers a person's life, other than that of the person committing the action,

(d) creates a serious risk to the health or safety of the public or a section of the
public, or

(e) is designed seriously to interfere with or seriously to disrupt an electronic
system.

(3) The use or threat of action falling within subsection(2) which involves the use
of firearms or explosives is terrorism whether or not subsection(1)(b) is satisfied.

(c) เป็นอันตรายแก่ชีวิตผู้อื่น

(d) สร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือส่วนหนึ่งส่วนใด หรือ

(e) ทำให้เป็นการรบกวนหรืออันตรายอย่างร้ายแรงต่อระบบอิเล็กทรอนิกส์

(3) การกระทำหรือขู่ว่าจะกระทำตาม (2) โดยใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด แม้ถึงว่าจะไม่ได้กระทำ โดยมุ่งหมายตามมาตรา 1(1)(b) ก็ถือว่าเป็นการก่อการร้าย

นิยามตามมาตรา 1 นี้ เป็นนิยามที่มุ่งเน้นไปสู่การก่อการร้ายสากลเนื่องจากมิได้มุ่งหมายเฉพาะการกระทำที่เกิดขึ้นในประเทศอังกฤษหรือเฉพาะแต่รัฐบาลอังกฤษและประชาชนพลเมืองของอังกฤษเท่านั้น⁵⁵

สำหรับประเทศไทยมิได้ให้คำนิยาม การก่อการร้าย เพียงแต่แก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายอาญา โดยได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย และกำหนดโทษในการกระทำความผิดไว้เท่านั้น (มาตรา 135/1-มาตรา 135/4) เมื่อพิจารณาจากเจตนารมณ์ของการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับก่อการร้าย โดยพิจารณาคุณธรรมทางกฎหมายอันเป็นประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครอง หรือประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง⁵⁶ เห็นได้ว่าการเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาโดยบัญญัติความผิดการก่อการร้ายมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งคุ้มครองความสงบสุขของประชาชน⁵⁷ อาจกล่าวได้ว่าคำนิยามของ การก่อการร้าย หมายถึง การกระทำความผิดโดย

(ก) ใช้กำลังประทุษร้ายหรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือเสรีภาพของผู้อื่น

(ข) ทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(ค) ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ไม่ว่าจะของรัฐใด บุคคลใด หรือแก่สิ่งแวดล้อมโดยเป็นการกระทำ เพื่อขู่ว่าจะหรือบังคับรัฐบาล ไม่ว่าจะประเทศใดหรือองค์การระหว่างประเทศ หรือสร้างความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน

⁵⁵ "Terrorism Act2000," <<http://www.answers.com/main/ntquery?method=4&dsid=2222&dekey=terrori...>> Dec05.

⁵⁶ คณิต ณ นคร, กฎหมายอาญาภาคทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 2, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด, 2547) น. 116-119.

⁵⁷ คณิต ณ นคร, ประมวลกฎหมายอาญา หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ พิมพ์ครั้งที่ 8, (กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548) น. 89.

จากคำนิยามที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่า การให้ความหมายของคำว่า การก่อการร้าย ของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ทำให้เกิดความไม่ชัดเจน จากความไม่ชัดเจนของลักษณะของตัวบุคคลหรือกลุ่มก่อการร้าย รูปแบบ วิธีการ และวัตถุประสงค์ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมและการเมือง ความเชื่อทางศาสนา อาจทำให้ปัญหาการนิยามคำว่า การก่อการร้าย ซึ่งไม่อาจที่จะแก้ไขได้ในอนาคตอันใกล้นี้ อย่างไรก็ตาม หากจะพิจารณาถึงลักษณะการกระทำที่ถือเป็น การก่อการร้ายอาจพิจารณาได้จากปัจจัยเหล่านี้⁵⁸

1. Target เป้าหมายในการกระทำ ในการก่อการร้ายนั้นเป้าหมายในการกระทำอาจพิจารณาได้ว่ามุ่งต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ ระหว่างข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ที่มีได้ปฏิบัติงาน โดยจะมีได้พุ่งเป้าไปยังประชาชนพลเมืองกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ แต่มีลักษณะในการทั่วไป เมื่อพิจารณาในเรื่องนี้จึงไม่รวมถึงการต่อสู้ การรบตามแบบแผน ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายสงคราม (war crime) ซึ่งเป็นการต่อสู้ในทางทหารในช่วงเวลาสงคราม ระหว่างสงครามกองโจรและการปฏิบัติรัฐประหาร

2. Objective วัตถุประสงค์ การก่อการร้ายมักมุ่งประสงค์ เพื่อทำให้เกิดความกลัว การตื่นตระหนกเป็นลักษณะของการขู่เข็ญ ต่อประชาชนพลเมือง เพราะประชาชนพลเมืองส่วนใหญ่มักไม่ระวังตัวและปกป้องตัวเองไม่ได้ และมั่นใจได้ว่า จะเกิดความหวาดกลัวการตื่นตระหนกได้อย่างรุนแรงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น เหตุการณ์ 9/11 ต่ออาคาร World Trade Center ที่นิวยอร์กนั้นมีเจตนาเพื่อสร้างให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มความขัดแย้งต่อชาวอิสลามทั่วโลก

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ จึงไม่รวมถึงในกรณีของการทำลายล้างเผ่าพันธุ์ (Genocide) ซึ่งมุ่งกระทำในลักษณะทำลายล้างให้หมดไปไม่ใช่ลักษณะของการข่มขู่หรือขู่เข็ญ ซึ่งมักเป็นการกระทำที่ปิดบังซ่อนเร้นต่อสาธารณชน

3. Motive มูลเหตุจูงใจ การก่อการร้ายโดยมากมักมีมูลเหตุจูงใจ มาจากต้องการบรรลุผลในทางการเมืองหรือทางศาสนา ไม่ใช่ลักษณะต้องการผลในทางส่วนตัว ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของกลุ่มโจรที่ทำการปล้นธนาคาร และทำการฆ่าผู้จัดการธนาคารตายพร้อมกับนำเงินหนีไป ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นลักษณะของการปล้นการฆ่าเพื่อต้องการทรัพย์ไป โดยกลุ่มโจรนี้อาจเพียงแค่สมคบกันหรืออาจรวมกันถึงขนาดเป็นองค์กรอาชญากรรมก็ได้ ในกรณีเช่นนี้จึงไม่ถือเป็นการก่อการร้าย เพราะ มูลเหตุจูงใจอยู่ที่ต้องการรายได้จากการกระทำนั้น อย่างไรก็ตาม ถ้ากลุ่มโจรนั้นกระทำกรูโจรในลักษณะเดียวกันกับข้างต้น แต่กระทำขึ้นโดยมีมูลเหตุจูงใจจากความคิดทางการเมืองอันเป็นปฏิปักษ์กับรัฐบาล

⁵⁸ "Definitions of terrorism," <<http://www.answers.com/topic/definitions-of-terrorism?hl=definition&hl=terrori...>>, Dec2005.

จึงต้องการสร้างความปั่นป่วนต่อความมั่นใจของสาธารณชน อันมีต่อระบบการเงินการธนาคารของประเทศ ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ ก็อาจพิจารณาว่าการกระทำนี้เป็นการก่อการร้ายเมื่อพิจารณาจากมูลเหตุจูงใจดังกล่าวที่ต้องการให้สาธารณชนเกิดความหวาดกลัว หรืออาจเป็นการให้รัฐบาลต้องกระทำกรณียกิจบางอย่างโดยหนึ่ง การกระทำจึงไม่ใช่ของกลุ่มองค์กรอาชญากรรม(Organized crime) เพราะเป็นการกระทำโดยมูลเหตุจูงใจทางการเมือง ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้จากการกระทำผิด

4. Legitimacy ความชอบด้วยกฎหมาย รัฐที่มีความชอบด้วยกฎหมาย โดยลักษณะแล้วจะไม่สามารถกระทำการก่อการร้ายภายในดินแดนหรือต่อประชาชนพลเมือง ของตนเองได้หมายความว่า โดยลักษณะการกระทำก่อการร้ายแล้ว รัฐจึงไม่สามารถเป็นผู้ก่อการร้าย หรือการกระทำของรัฐ แม้ว่าจะใช้วิธีการเช่นเดียวกันกับการกระทำก่อการร้าย ก็จะไม่เรียกว่าเป็นการก่อการร้าย แต่รัฐจากการกระทำลักษณะนั้น อาจเป็นการที่รัฐ กระทำที่เป็นอาชญากรรมสงคราม (War crimes) หรืออาชญากรรมที่กระทำต่อมนุษยชาติ (Crimes against humanity) เช่น กรณีเมื่อพิจารณาในกรณีนี้แล้ว จึงไม่รวมถึงการที่ทำสงครามระหว่างรัฐ การที่รัฐกระทำการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์โดยมีรัฐอื่นเป็นผู้สนับสนุน หลักในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการก่อการร้ายในกรณีเช่นนี้ จึงพิจารณาโดยนัยได้ว่า รัฐที่มีการปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายหรือตัวรัฐนั้น ไม่อาจเป็นผู้ก่อการร้ายหรือกลุ่มก่อการร้ายได้

จากที่ได้พิจารณามาถึงแนวคิดและลักษณะการกระทำผิดของความผิดในแต่ละประเภท จึงทำให้พิจารณาได้ว่า ความผิดแต่ละประเภทล้วนแต่มีแนวคิดและลักษณะการกระทำ ความผิดที่แตกต่างกันออกไป จริงอยู่ที่มีหลายการกระทำผิดที่สามารถพิจารณาได้เป็นหลายประเภทความผิด แต่เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบอื่นแล้ว ก็จะทำให้สามารถแยกการกระทำผิดที่แม้เป็นการกระทำเดียวกัน ก็สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นลักษณะการกระทำผิดใด อย่างเช่น ในเรื่องของการก่อการร้าย เป็นต้น ความผิดอาญาสามัญ (Common Crime หรือ Ordinary crime) หรืออาจเรียกว่า Classic Crime⁵⁹ จึงเป็นลักษณะการกระทำผิดในกรณีทั่วไป ในทางอาญาวิทยา ก็สามารถพิจารณาจากทฤษฎีในเรื่องจิตวิทยาของผู้กระทำผิด ที่ผู้กระทำมีมูลเหตุจูงใจในการกระทำผิดที่มีลักษณะเป็นการส่วนตัว หมายความว่าเขามีมูลเหตุจูงใจเป็นการส่วนตัวบุคคลในการกระทำผิด โดยการกระทำผิด ก็ปรากฏในรูปของการกระทำผิดโดยทั่วไป (Classic forms) เช่น การฆ่าคนตาย (murder), การลอบวางเพลิง (arson) การขโมย (theft) เช่น ตามที่กำหนดในประมวลกฎหมายอาญา แต่ความแตกต่างที่สำคัญกับการก่อการร้ายจะอยู่ที่ว่า แม้ว่า

⁵⁹ Brian M.Jenkins, *supra* note 49, p.28.

การก่อการร้ายจะใช้วิธีการการที่เป็นลักษณะของกรกระทำคามผิดอาญาสามัญ เช่น การฆ่าคนตาย, การวางเพลิง, การใช้วัตถุระเบิด ก็ตามแต่ จะเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อสร้างความหวาดกลัวตื่นตกใจความสับสน อลหม่าน และความหวาดเสียวน่าเกรงขามภายในสังคม⁶⁰ หรือเพื่อเป็นการบังคับขู่เข็ญให้รัฐบาลดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งแต่ไม่ใช่เพื่อการล้มล้างการปกครองหรือแบ่งแยกดินแดน (อาจพิจารณาได้ว่าเป็นเจตนาพิเศษ) ทั้งนี้เป็นการกระทำจากมูลเหตุจูงใจในทางการเมือง, ศาสนาหรืออุดมการณ์ความเชื่อของตน นอกจากนี้การก่อการร้ายมักปรากฏในรูปแบบของการเป็นองค์กรกลุ่มเชื่อมั่นในแบบแผนและอุดมการณ์⁶¹ ส่วนความผิดในทางการเมือง (Political Crime) ที่แม้ว่าผู้กระทำจากมูลเหตุจูงใจในทางการเมืองหรือมีอุดมการณ์ในทางการเมืองและอาจมีการรวมกันเป็นคณะบุคคลลักษณะเดียวกันกับการก่อการร้าย แต่ก็มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ที่แม้จะมีการกระทำคามผิดในรูปแบบต่างๆ ที่เป็นวิธีการเช่นเดียวกันกับการก่อการร้าย(นำวิธีการกระทำคามผิดอาญาสามัญมาใช้) แต่ก็จะมีวัตถุประสงค์ที่เป็นลักษณะ เช่น ต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การแบ่งแยกดินแดน มุ่งหมายการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล จึงเป็นการกระทำที่มุ่งกระทำต่อรัฐบาล ส่วนการก่อการร้ายนั้นมุ่งกระทำต่อประชาชนพลเมือง เพื่อผลในทางจิตวิทยา⁶² หรือการบังคับขู่เข็ญรัฐบาล แต่ไม่ใช่เพื่อการยึดอำนาจรัฐหรือเปลี่ยนแปลงการปกครอง หรืออาจกล่าวได้ว่า ต้องการผลในทางการเมืองที่แตกต่างกัน ส่วนในเรื่องขององค์การอาชญากรรมนั้น (Organized Crime) มีลักษณะเป็นองค์กรกลุ่ม มีการกำหนดตำแหน่งหน้าที่ที่ชัดเจน แต่เป็นการรวมกันเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายโดยมีมูลเหตุจูงใจเพื่อกระทำการอันผิดกฎหมาย ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ส่วนตัว เช่น การแสวงหารายได้จากกรกระทำคามผิด ไม่ใช่เป็นองค์กรที่รวมกลุ่มกันจากมูลเหตุจูงใจในทางการเมือง ทั้งนี้แม้ในบางเรื่องจะมีลักษณะเหตุผลทางการเมือง เช่น การให้สินบน การคอร์รัปชั่น แต่ผลสุดท้ายก็เป็นเรื่องส่วนตัวอยู่ดี ซึ่งแตกต่างจากการก่อการร้ายที่มีมูลเหตุจูงใจโดยต้องการผลสำเร็จในทางการเมือง ทางศาสนา ลัทธิ อุดมการณ์ ดังนั้นความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายจึงมีลักษณะเฉพาะเป็นความผิดอาญาที่เป็นพิเศษอย่างหนึ่ง⁶³ จึงอาจพอสรุปนิยามของการก่อการร้ายได้ว่า

เป็นการกระทำหรือขู่เข็ญว่าจะกระทำ โดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยวิธีอื่นใดต่อประชาชนพลเมือง หรือทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดหวาดกลัว ความตื่นตกใจ (ที่ถึงขนาดทำให้เกิดความรู้สึก

⁶⁰ *Ibid*, p.28.

⁶¹ Jonathan R.White, *supra* note 1, p19.

⁶² *Ibid*, p.9.

⁶³ วรกร โภกาสันันท์, "มาตรการทางกฎหมายในการต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศ,"

ไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยไม่อาจใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้) ทั้งนี้โดยบรรลุมิติประสงค์ในทางการเมือง อุดมการณ์ ลัทธิ ความเชื่อทางศาสนาของตน แต่ทั้งนี้ไม่ว่าจะใช้วิธีการใด (Tactics) ในการกระทำการก่อการร้าย ทั้งนี้ไม่ว่าในรูปแบบเดิม เช่น การลอบวางระเบิด การลอบสังหาร การปล้นเครื่องบิน การลักพาตัว การใช้ตัวประกัน หรือในรูปแบบใหม่ที่มักใช้เทคโนโลยีเข้ามาในการก่อการร้าย เช่น การทำลายระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ คอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจทำให้มีการเรียกชื่อการก่อการร้ายไปในรูปลักษณะต่างๆ เช่น Cyberterrorism Narcoterrorism ก็ล้วนแต่อยู่ในความหมายของการก่อการร้ายข้างต้นทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อเราสามารถพิจารณาแนวคิดและลักษณะการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายและความแตกต่างจากความผิดประเภทอื่นได้ดังนี้ เราจึงสามารถพิจารณาถึงการกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้กับความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายได้